WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. **Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego**

   Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12 lutego 2019 r.

2. **Główny cel realizacji doradztwa zawodowego**

   Celem ogólnym doradztwa zawodowego w jest przygotowanie uczniów Branżowej Szkoły I Stopnia, Technikum na podbudowie gimnazjum oraz ośmioklasowej szkoły podstawowej do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji. Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, rodziców, nauczycieli.

3. **Zyski z dobrze funkcjonującego doradztwa zawodowego**

   Właściwie realizowane doradztwo zawodowe w szkole, niesie za sobą wiele korzyści, na wielu poziomach – ucznia, szkoły i społeczeństwa, z których główne to: rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów, bieżące diagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, zmniejszenie kosztów kształcenia, promowanie szkoły w środowisku lokalnym w odniesieniu do losów absolwentów, wsparcie i wzmocnienie procesu edukacyjnego, opiekuńczego i wychowawczego szkoły, zmniejszenie bezrobocia i jego skutków, właściwe przygotowanie młodzieży do odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych, przeciwdziałanie negatywnym procesom społecznym.

CZĘŚĆ A.			
Obszar 1. Poznawanie własnych zasobów			
Opis działania	***Sposoby realizacji***	***Osoby/instytucje Szkoła (dyrektor /nauczyciel/ doradca); Rodzice; Instytucje zewnętrzne; Doradcy-Konsultanci***	***Czas realizacji (do mc/rok)***
Diagnoza uczniów w zakresie ich wiedzy o własnych zasobach	*Gromadzenie informacji „na wejście" oraz w toku edukacji w szkole na temat samowiedzy o zasobach własnych, motywów wyborów szkoły i kierunku kształcenia, a następnie zmian w postrzeganiu potencjałów własnych - z wykorzystaniem technik kwestionariuszowych i innych metod wglądu.* *Prowadzenie obserwacji uczniów pod kątem szczególnych uzdolnień, zainteresowań oraz ograniczeń i trudności, np. w uczeniu się, preferencji i predyspozycji:* *- w pracy bieżącej,* *- w ramach zaproponowanych uczniowi zajęć pozalekcyjnych.* *Przeprowadzanie rozmów (wywiadu) z uczniami i rodzicami, nauczycielami na temat zasobów uczniów.* *Prowadzenie wśród uczniów badań z wykorzystaniem narzędzi diagnozy doradczej.* *Zapewnienie uczniom dostępu do pogłębionej diagnozy zasobów - organizowanie badań*	*Wszyscy nauczyciele w trakcie bieżącej pracy z uczniami* *Wychowawcy* *Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog*	*Rok szkolny*

	grupowych i indywidualnych z wykorzystaniem np. oferty poradni psychologiczno - pedagogicznych. *Organizowanie sytuacji (np. w ramach godzin z wychowawcą, programów realizowanych w szkole, zajęć wspomagających proces wychowawczy, zajęć poświęconych omawianiu praktyk zawodowych) skłaniających uczniów do autorefleksji nad zasobami, potencjałem, predyspozycjami.* *Analiza efektów kształcenia w zawodzie celem identyfikacji uczniów o szczególnych predyspozycjach zawodowych.*		

Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji na temat poznawania własnych zasobów	*Przygotowanie gazetki tematycznej.* *Udostępnienie linków do stron www (na stronie internetowej szkoły) umożliwiających autodiagnozę własnych zasobów.* *Promowanie w środowisku szkolnym i szerszym informacji o osiągnięciach uczniowskich (prezentacje, wywiady z uczniami osiągającymi sukcesy np. w konkursach zawodowych w szkole, w lokalnej prasie, na stronie www szkoły).* *Włączenie do treści zajęć wychowawczych elementów poświęconych sposobom gromadzenia, aktualizowania, prezentowania zasobów własnych przez uczniów.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Wszyscy nauczyciele*	*Rok szkolny*

Prowadzenie zajęć dotyczących poznawania własnych zasobów	*Uwzględnienie wśród treści przedmiotowych i wychowawczych działań na rzecz poznania*	*Lider doradztwa zawodowego*	*Rok szkolny*

	przez uczniów własnych zasobów. *Włączenie do treści psychoedukacyjnych dla rodziców informacji o sposobach wspomagania dziecka w poznawaniu własnych zasobów, predyspozycji, preferencji i znaczenia wsparcia dla dalszych wyborów edukacyjno - zawodowych ich dzieci.* *Uwzględnienie w doskonaleniu zawodowym nauczycieli zagadnień dotyczących wspierania dalszych wyborów edukacyjno - zawodowych, w tym we współpracy z rodzicami w tym zakresie.* *Przeprowadzenie godziny wychowawczej dotyczącej zasobów uczniów z wykorzystaniem odpowiednio dobranych narzędzi.* *Włączenie do kalendarza roku szkolnego przedsięwzięć ukierunkowanych na poznanie siebie, swoich zasobów, możliwości: konkursów, pokazów, zajęć rozwijających zainteresowania, akcji promujących zasoby uczniowskie.* *Organizowanie przedsięwzięć (konkursów, wystaw, itp.) prezentujących talenty uczniowskie, w tym kompetencje związane z nabywanymi kwalifikacjami zawodowymi.* *Organizacja zajęć warsztatowych prowadzonych przez pracowników PP- P lub innych specjalistów, dotyczących własnych zasobów ucznia, zainteresowań, kompetencji, które mogą być przydatne w pracy.*	*Pedagog* *Wszyscy nauczyciele* *Wychowawcy* *Specjaliści z PP- P*	

	Zapewnienie konsultacji ukierunkowanych na poznanie własnych zasobów, w szczególności pod kątem dalszych wyborów edukacyjno - zawodowych, z udziałem specjalistów (psychologów, doradców zawodowych, doradców karier).		

Współpraca w zakresie poznawania własnych zasobów przez uczniów	*Współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę na rzecz organizowania działań psychoedukacyjnych, zorientowanych na poznawanie zasobów własnych przez uczniów. Współdziałanie z pracodawcami w ocenie predyspozycji uczniów prezentowanych podczas zajęć z zakresu praktycznej nauki zawodu, stażów zawodowych, wymian, np. w ramach projektów realizowanych przez szkołę.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Wychowawcy* *Nauczyciele przedsiębiorczości* *Specjaliści PP- P; MCK* *Pracodawcy* *Rodzice*	*Rok szkolny*

Obszar 2. Świat zawodów i rynek pracy.			
Opis działania	***Sposoby realizacji***	***Osoby/instytucje Szkoła (dyrektor /nauczyciel/ doradca); Rodzice; Instytucje zewnętrzne; Doradcy-Konsultanci***	***Czas realizacji (do mc/rok)***
Diagnoza uczniów w zakresie ich wiedzy na temat świata zawodów i rynku pracy	*Diagnoza „na wejście" - rozpoznawanie, w ramach rozmów kierowanych, poziomu wiedzy uczniów o zawodach (wiedza potrzebna do kształcenia ustawicznego). Diagnoza wiedzy o realiach zawodu, którego kształcenia podjęli się w szkole zawodowej,*	*Nauczyciele przedmiotów zawodowych* *Wychowawcy* *Nauczyciele*	*Rok szkolny*

	możliwości poszerzania kwalifikacji w ramach tego zawodu, wyobrażeń o samorealizacji w ramach zawodu, na temat zawodów pokrewnych - badania kwestionariuszowe, wywiady. *Rozpoznawanie poziomu wiedzy o możliwościach realizacji własnych predyspozycji i preferencji ustalonych np. w badaniach z wykorzystaniem narzędzi z projektu, we współpracy z PPP, służbami OHP, w oparciu o dostępną ofertę kształcenia po szkole zawodowej.* *Rozpoznanie przyrostu wiedzy o możliwych ścieżkach dalszego kształcenia w (w ramach kwalifikacyjnych kursów zawodowych, szkoły policealnej, studiów wyższych).* *Rozpoznawanie, w ramach rozmów kierowanych, poziomu wiedzy o realiach rynku pracy w kraju i za granicą, wymaganiach stawianych pracownikom, poszukiwanych zawodach, zasadach rekrutacji, możliwościach wsparcia finansowego.*	*przedsiębiorczości* *Lider doradztwa zawodowego* *Specjaliści PP- P; MCK* *Pracownicy PUP*	

Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji na temat świata zawodów i rynku pracy.	*Przygotowanie gazetki tematycznej.* *Zorganizowanie punktu informacyjnego, np. w bibliotece szkolnej, poświęconego sposobom gromadzenia i aktualizacji wiedzy tematycznej.* *Udostępnienie linków do stron www prezentujących m.in. charakterystykę zawodu/ stanowiska pracy.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Nauczyciel - bibliotekarz* *Pedagog* *Nauczyciele przedmiotów*	*Rok szkolny*

	Organizowanie spotkań tematycznych, upowszechniających informacje o realiach rynku pracy, warunkach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poszerzania tych kwalifikacji z wykorzystaniem informacji z PUP, danych GUS, innych źródeł. *Wykorzystywanie w pracy z uczniami form angażujących w gromadzenie, opracowywanie i upowszechniania informacji z zakresu zawodoznawstwa, z wykorzystaniem doświadczeń własnych (np. z praktyk, stażu, wizyt studyjnych) i wiedzy zdobywanej pośrednio.* *Udostępnianie i upowszechnianie informacji o wymaganiach pracodawców (np. współpracujących ze szkołą), prezentowanie ofert pracy, dokumentów aplikacyjnych, itd.*	*zawodowych* *Wychowawcy* *Nauczyciele przedsiębiorczości* *Pracownicy PUP*	

Prowadzenie zajęć dotyczących poznawania świata zawodów i rynku pracy	*Organizowanie spotkań tematycznych, poświęconych:* *- prezentacji wybranych zawodów, w tym zawodów pokrewnych do nauczanych w danej szkole,* *- prezentacji indywidualnych losów zawodowych, w tym absolwentów szkoły/ kierunku kształcenia (spotkania z ciekawymi ludźmi, pracodawcami, rodzicami, absolwentami, mistrzami w zawodzie, osobami mającymi doświadczenie z emigracji zarobkowej),* *- prezentacji uwarunkowań osobowościowych*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Wychowawcy* *Nauczyciele przedsiębiorczości* *Pracodawcy* *Rodzice*	*Rok szkolny*

	ważnych dla sukcesu na rynku pracy, *- prezentacji zawodów unikatowych,* *-prezentacji zawodów powiązanych z treściami realizowanymi podczas zajęć lekcyjnych,* *- prezentacji własnej szkoły podczas Targów Edukacji i Pracy oraz Drzwi Otwartych,* *- spotkania z osobami, które odniosły sukces w danej branży.* *Zapewnianie młodzieży możliwości uczestnictwa w Targach Edukacji, w tym szkół wyższych, Targach Pracy – ukierunkowanie wychowawcze na gromadzenie informacji określonego typu, omawianie podczas zajęć efektów wynikających z uczestnictwa w formach prezentujących elementy świata pracy.* *Organizacja wycieczek zawodoznawczych.* *Organizacja konkursów nakierowanych na ukazanie spostrzeżeń dot. świata zawodów/ zawodu i rynku pracy, np. na bazie doświadczeń z praktyk, wizyt studyjnych, stażów.* *Organizacja paneli dyskusyjnych, na temat świata pracy, o tematyce zawodoznawczej.* *W ramach lekcji przedmiotowych nauka pisania życiorysu, cv.* *Angażowanie uczniów i ich rodziców do udziału w przedsięwzięciach poświęconych propagowaniu idei doradztwa zawodowego np. pomoc w organizacji Drzwi Otwartych.*	*Nauczyciele przedmiotów zawodowych*	

	Inicjowanie międzyszkolnych wizyt studyjnych ukierunkowanych na poznanie świata zawodów np. pokrewnych.		

Współpraca w zakresie poznawania świata zawodów i rynku pracy przez uczniów	*Współpraca z pracodawcami.* *Współpraca z PUP, poznawanie regionalnego, ogólnopolskiego i europejskiego rynku pracy* *Współpraca z innymi niż PUP instytucjami pośredniczącymi w uzyskaniu zatrudnienia (OHP, agencje zatrudnienia).* *Współpraca z rodzicami i absolwentami w organizacji form prezentujących kierunki kształcenia oferowane przez szkołę.* *Współdziałanie z innymi szkołami zawodowymi.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Wychowawcy* *Nauczyciele przedmiotów zawodowych* *Pracownicy PUP I MCK* *Pracodawcy* *Rodzice*	*Rok szkolny*

Obszar 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie			
Opis działania	***Sposoby realizacji***	***Osoby/instytucje Szkoła (dyrektor /nauczyciel/ doradca); Rodzice; Instytucje zewnętrzne; Doradcy-Konsultanci***	***Czas realizacji (do mc/rok)***
Diagnoza uczniów w obszarze rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie	*Monitorowanie efektów edukacyjnych i rozwojowych uczniów pod kątem planowania ścieżki rozwoju - wyboru kierunku edukacji lub/ i zawodu, w tym w obszarze innym od nauczanego:* *- w pracy bieżącej, w tym praktycznej nauki*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Wychowawcy*	*Rok szkolny*

	zawodu i w środowisku pracy, *- w kontekście efektów nauczania,* *- w kontekście diagnoz specjalistycznych.* *Przeprowadzanie rozmów (wywiadu) z uczniami i rodzicami, nauczycielami na temat zasobów uczniów.* *Prowadzenie wśród uczniów badań z wykorzystaniem narzędzi diagnozy doradczej.* *Zapewnianie pogłębionej diagnozy - organizowanie badań grupowych i indywidualnych z wykorzystaniem np. oferty poradni psychologiczno - pedagogicznych.* *Analiza dokumentacji uczniów o SPE (specjalnych potrzebach edukacyjnych) celem wypracowania IPE-T - z uwzględnieniem konieczności opracowanie wytycznych dotyczących doradztwa edukacyjno-zawodowego;* *prowadzenie wielospecjalistycznych diagnoz funkcjonowania uczniów z orzeczeniami do kształcenia specjalnego.* *Diagnozowanie zapotrzebowania wśród uczniów na informację edukacyjno - zawodową z wykorzystaniem metod kwestionariuszowych.*	*Nauczyciele* *Specjaliści PP- P*	

Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji w obszarze rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie	*Aktualizacja informacji na stronie szkoły na temat realizowanych w powiecie kursów zawodowych.* *Gromadzenie i upowszechnianie informacji z wyższych uczelni, szkół i placówek*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog*	*Rok szkolny*

	edukacyjnych na temat aktualnych ofert. *Aktualizowanie informacji o zasadach nabywania kwalifikacji, zdobywania wykształcenia, poszerzania wiedzy w formach pozaszkolnych, w tym o instytucjach prowadzących formy edukacyjne.* *Upowszechnianie informacji o idei uczenia się całożyciowego.* *Dostarczanie informacji o doradztwie zawodowym i doradztwie kariery i jego roli w rozwoju człowieka.*	*Wychowawcy* *Nauczyciel-bibliotekarz*	

Prowadzenie zajęć dotyczących poznawania w obszarze rynku edukacyjnego i uczenia się przez całe życie	*Organizowanie form konkursowych poświęconych poznawaniu rynku edukacyjnego i idei uczenia się przez całe życie (aktywizowanie młodzieży w proces poszukiwania informacji), np.* *- organizacja konkursów tematycznych.* *Przeprowadzenie zajęć poświęconych możliwościom uzupełniania kwalifikacji zawodowych, ich nadbudowywania.* *Organizacja form angażujących uczniów do udziału w przedsięwzięciach poświęconych doradztwu zawodowemu na terenie szkoły i poza nią (np. tworzenie gabloty informacyjnej, realizacja projektów).* *Organizowanie form edukacyjnych poświęconych tzw. kompetencjom miękkim jako elementowi rozwoju przez całe życie.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Nauczyciele przedmiotów zawodowych* *Samorząd Uczniowski*	*Rok szkolny*

Współpraca w obszarze rynku	*Współpraca z instytucjami prowadzącymi*	*Lider doradztwa*	*Rok szkolny*

edukacyjnego i uczenia się przez całe życie	*edukację dla dorosłych w organizacji form edukacyjnych na rzecz młodzieży/ rodziców.* *Współpraca z uczelniami wyższymi - włączanie się w przedsięwzięcia proponowane przez te instytucje.* *Współpraca w pracodawcami w zakresie prezentacji form kształcenia dla pracowników.* *Współdziałanie z instytucjami wspomagającymi szkoły i placówki w procesie informowania o rynku edukacyjnym i idei uczenia się przez całe życie, w tym w zakresie tzw. kompetencji miękkich. Współpraca ukierunkowana także na rozwój osobisty i zawodowy, której celem jest umiejętność dostrzegania korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.* *Współpraca z pracodawcami w zakresie kompetencji specjalistycznych niezbędnych do pracy w danym zawodzie/branży.*	*zawodowego* *Pedagog* *Nauczyciele przedmiotów zawodowych* *Pracodawcy* *Uczelnie wyższe* *Pracownicy PUP* *Specjaliści PP- P, MCK*	

Obszar 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych			
Opis działania	***Sposoby realizacji***	***Osoby/instytucje Szkoła (dyrektor /nauczyciel/ doradca); Rodzice; Instytucje zewnętrzne; Doradcy-Konsultanci***	***Czas realizacji (do mc/rok)***

Diagnoza uczniów w zakresie potrzeb rozwojowych i podejmowanych decyzji edukacyjno-zawodowych	*Prowadzenie działań ukierunkowanych na konfrontacje własnych zasobów ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.* *Prowadzenie obserwacji uczniów pod kątem szczególnych potrzeb rozwojowych:* *- w pracy bieżącej,* *- w ramach z proponowanych uczniowi zajęć pozalekcyjnych.* *Przeprowadzanie rozmów (wywiadu) z uczniami, rodzicami, nauczycielami na temat potrzeb rozwojowych oraz motywów wyborów edukacyjno - zawodowych bieżących i przyszłych.* *Prowadzenie wśród uczniów badań z wykorzystaniem narzędzi diagnozy doradczej.* *Zapewnianie w miarę potrzeb pogłębionej diagnozy zasobów uczniowskich - organizowanie badań grupowych i indywidualnych z wykorzystaniem np. oferty poradni psychologiczno - pedagogicznych.* *Poszerzanie diagnozy szkolnej o specjalistyczną z zakresu doradztwa w PP- P. bądź innej instytucji oferującej diagnozę pogłębioną.* *Prowadzenie rozmów doradczych z uczniami (i rodzicami) celem pomocy w planowaniu indywidualnych ścieżek kariery.* *Przeprowadzenie ankiety badającej potrzeby uczniów.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Nauczyciele przedmiotów zawodowych* *Specjaliści z PP- P* *Rodzice*	*Rok szkolny*

	Realizacja diagnozy ukierunkowanej na rozpoznanie w populacji źródeł wiedzy, sposobów przepływu informacji zarówno na cele rekrutacji do szkoły, jak i pod kątem rozpoznania możliwych, innych kanałów dostępu do informacji.		

Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji w zakresie planowania własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych	*Udostępnianie informacji o sposobach planowania w oparciu o bieżącą wiedzę i różne źródła informacji własnego rozwoju i ukierunkowanych decyzji edukacyjno - zawodowych.* *Pomoc w czynnościach zmierzających do uzyskania informacji przez uczniów w ramach takich działań jak:* *- analiza stron www szkół wyższych i policealnych pod kątem kryteriów rekrutacyjnych,* *- zapoznawanie z ofertą edukacyjną szkół wyższych, kształcenia w ramach KKZ,* *- ukierunkowaniu w oparciu o wiedzę z diagnozy ewentualnej zmiany kierunku/ poziomu podjętego kształcenia.* *Aktualizowanie folderów z ofertą kwalifikacyjnych kursów zawodowych.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Szkoły wyższe* *Szkoły policealne* *Instytucje oferujące KKZ*	*Rok szkolny*

Prowadzenie zajęć dotyczących planowania własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych	*Prowadzenie zajęć edukacyjnych/spotkań, w ramach których uczeń:* *- sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców,*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog*	*Rok szkolny*

	- przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej, *- charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.* *Prowadzenie zajęć edukacyjnych, tym:* *- zajęć warsztatowych (z wykorzystaniem metod aktywizujących),* *- wycieczek w ramach poznania oferty edukacyjno-zawodowej szkół policealnych i wyższych, wyjścia do konkretnych szkół, spotkań z przedstawicielami szkół policealnych i wyższych - udział w Targach Edukacyjnych i Targach Pracy.* *Zapewnienie form pracy wychowawczej na rzecz rozwoju kompetencji miękkich, umiejętności uczenia się, podejmowania decyzji.*	*Wychowawcy* *Nauczyciele przedsiębiorczości*	

Współpraca w zakresie planowania własnego rozwoju i podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych	*Współpraca ze szkołami policealnymi i wyższymi.* *Współpraca z instytucjami wspomagającymi szkoły i placówki w organizacji doradztwa zawodowego.* *Kierowanie uczniów do specjalistów z zakresu doradztwa do PP- P lub innych instytucji wspierających szkołę w zakresie realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego.*	*Lider doradztwa zawodowego* *Pedagog* *Specjaliści z PP- P* *Szkoły policealne* *Uczelnie wyższe*	*Rok szkolny*